

Sygn. akt I ACa 965/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	<i>SSA Anna Kowacz-Braun</i> SSA Maria Kus-Trybek
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa J. S. i K. N.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w B.

o ustalenie nieważności uchwał lub ich nieistnienia

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 14 czerwca 2012 r. sygn. akt I C 663/11

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od każdego z powodów na rzecz strony pozwanej kwoty po 135 zł (słownie: sto trzydzieści pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.***

I ACa 965/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 16 października 2012 r.

Powodowie J. S. i K. N. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w B. wnieśli o ustalenie nieważności względnie nieistnienia uchwał Walnego Zgromadzenia Członków spółdzielni Mieszkaniowej w B. podjętych w dniu 28 czerwca 2011 roku, a to uchwały z dnia 28 czerwca 2011 r. nr (...) o przyjęciu porządku obrad i uchwały z dnia 28 czerwca 2011 r. nr (...) o wyborze członków rady nadzorczej.

Strona pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w B., ul. (...). T. J. 3 wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2012 r. sygn. akt I C 663/11 Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił powództwo.

Orzeczenie to Sąd Okręgowy poprzedził następującymi ustaleniami:

Pismami przesłanymi na przełomie maja i czerwca 2011 roku Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w B. zawiadomił członków Spółdzielni o zwołanym na dzień 28 czerwca 2011 roku Walnym Zgromadzeniu Członków Spółdzielni. W zawiadomieniach podano porządek obrad Walnego Zgromadzenia, który następnie został uzupełniony o dodatkowy punkt. Tak zmodyfikowany porządek obrad został ogłoszony na tablicach ogłoszeń w klatkach schodowych, w siedzibie Spółdzielni oraz przesłany m.in. Radzie Nadzorczej i (...) Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w T..

Na zgromadzenie stawiło się 176 członków Spółdzielni, których obecność została odnotowana na listach obecności. Obrady otworzył przewodniczący Rady Nadzorczej Spółdzielni (...). Na przewodniczącego Walnego Zgromadzenia zgłoszono trzech kandydatów: A. M., J. B. i powoda J. S.. Kandydatury poddano pod głosowanie. A. M. uzyskał 49 głosów za, 31 głosów przeciw i 19 głosów wstrzymujących. J. S. uzyskał 42 głosy za, 56 przeciw i 19 wstrzymujących. J. B. uzyskał 34 głosy za, 21 przeciw i 39 wstrzymujących. Stwierdzono, iż na przewodniczącego został wybrany A. M.. Następnie dokonano wyboru zastępcy przewodniczącego i sekretarza zgromadzenia.

Głosy obliczała Komisja Rewizyjna Rady jako uprawniona do obliczania głosów do czasu wyboru komisji Skrutacyjnej. Składała się ona jedynie z dwóch członków bowiem trzeci członek był nieobecny z powodu absencji chorobowej. Podczas liczenia głosów członek Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) pomagał Komisji zapisując cząstkowe wyniki głosowań podawane przez członków Komisji - którzy głosy liczyli na sali - a następnie ostateczny wynik wyborów przekazywał przewodniczącemu Rady Nadzorczej prowadzącemu zgromadzenie.

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej działa na podstawie przyjętej przez Radę Nadzorczą uchwały z dnia 22 lutego 2001 roku nr (...) – Zakres Działania, Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej w B. uchwalonej w oparciu o § 10 Regulaminu Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej w B..

W dokumencie tym nie stwierdzono, iż zadaniem Komisji jest wykonywanie różnych zadań na zlecenie Rady Nadzorczej i w jej imieniu. W dokumencie nie określono liczby członków Komisji stwierdzając jedynie, że składa się ona z osób powołanych przez R. Nadzorczą (§ 3 uchwały).

Prowadzenie obrad przejął wybrany przewodniczący A. M.. Przedstawił porządek obrad i zapytał o wnioski w kwestii zmiany porządku obrad, E. S. zgłosił wniosek o przesunięcie punktu (...) i (...) na punkty (...) i (...) J. R. zgłosił wniosek o przesunięcie punktu 16 na punkt 11. Powód J. S. zgłosił wniosek o przesunięcie punktu (...) na punkt (...) Przeprowadzono dyskusję nad wnioskami. W jej trakcie L. K. zgłosił wniosek o zamknięcie dyskusji i wniosek ten został przegłosowany wynikiem 127 głosów za, przy 1 przeciw. Poddano pod głosowanie wnioski o zmianę porządku obrad. Za przesunięciem punktu 16 oddano 73 głosy za, 38 przeciw i 14 wstrzymujących. Za przesunięciem punktu 19 oddano 120 głosów za, 0 przeciw i 5 wstrzymujących. Za przesunięciem punktu 17 oddano 92 głosów za, 33 przeciw i 12 wstrzymujących. Nie przeprowadzono głosowania odnośnie przesunięcia punktu 18. Następnie przewodniczący odczytał propozycję zmienionego porządku obrad i poddał go pod głosowanie. Podjęto uchwałę nr (...) w przedmiocie porządku obrad przy 93 głosach za, 3 przeciw i 22 wstrzymujących.

Przyjęty uchwałą nr (...) porządek obrad przedstawiał się następująco.

1. Otwarcie obrad.
2. Wybór Prezydium Walnego Zgromadzenia.
3. Przyjęcie porządku obrad — podjęcie uchwały.

4. Wybór Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej.
5. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków,
6. Wybór Komisji Wyborczej.
7. Przedstawienie wniosków Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej w zakresie zwołania i prawomocności obrad Walnego Zgromadzenia.
8. Zgłaszanie kandydatur:
  - a) do Rady Nadzorczej,
  - b) na delegatów na VII Zjazd Delegatów (...) Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych z siedzibą w T..
9. Informacja Zarządu o realizacji uchwał i wniosków z Walnych Zgromadzeń odbytych w maju 2010 r. i w czerwcu 2010 r.
10. Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółdzielni Mieszkaniowej za 2010r.
11. Sprawozdanie finansowe Spółdzielni Mieszkaniowej za 2010 r.
12. Wniosek Zarządu dotyczący podziału nadwyżki bilansowej za 2010 r.
13. Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej za 2010 r. wraz z wnioskami w przedmiocie udzielenia absolutorium członkom Zarządu za 2010 r.
14. Sprawa wystąpienia Spółdzielni Mieszkaniowej w B. z (...) Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w T. - podjęcie uchwały.
15. Informacja Zarządu o realizacji wniosków polustracyjnych z lustracji pełnej Spółdzielni za lata 2006 - 2008 przeprowadzonej przez (...) Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych w T..
16. Dyskusja nad sprawozdaniami.
17. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - a) sprawozdania Zarządu z działalności Spółdzielni za 2010 r.
  - b) sprawozdania finansowego Spółdzielni za 2010 r.
  - c) podziału nadwyżki bilansowej za 2010 r.
  - d) sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za 2010 r.
  - e) udzielenia absolutorium członkom Zarządu za 2010 r.
18. Podjęcie uchwały określającej ilość członków Rady Nadzorczej na kadencję 2011 - 2014.
19. Wybory członków Rady Nadzorczej oraz delegatów na VII Zjazd Delegatów (...) Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych z siedzibą w T..
20. Ogłoszenie wyników wyborów do Rady Nadzorczej i wyborów delegatów na VII Zjazd Delegatów (...) Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych z siedzibą w T. — podjęcie uchwał.
21. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków.

22. Zakończenie obrad.

Następnie kontynuowano Zgromadzenie zgodnie z porządkiem obrad m.in. dokonano wyboru Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej i kolejnych komisji, przeprowadzono sprawdzanie Zarządu z działalności Spółdzielni za 2010 rok, sprawozdanie finansowe Spółdzielni za 2010 rok, sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej za 2010 rok, informację Zarządu o realizacji wniosków polustracyjnych, po czym przeprowadzono dyskusję nad sprawozdaniami. Powód J. S. zgłosił zastrzeżenia do sprawozdania Zarządu i zawniósł o nie zatwierdzanie sprawozdania Zarządu. J. F. odczytał i zgłosił wniosek o odrzucenie sprawozdania finansowego. Powód J. S. przedstawił uwagi do sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej i złożył wniosek o niezatwierdzanie sprawozdania. Wypowiedział się również w przedmiocie wyceny rezerw na świadczenia emerytalno - rentowe i nagrody jubileuszowe dla pracowników Spółdzielni, oraz poparł wniosek J. F. o odrzucenie sprawozdania finansowego Spółdzielni. Dwóch członków Spółdzielni w kwestii różnych spraw gospodarczych Spółdzielni. Następnie przewodniczący Rady Nadzorczej udzielił wyjaśnień odnośnie uwag zgłoszonych do sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej. Po tym jeden z uczestników Zgromadzenia J. de L. zgłosił wniosek o zamknięcie dyskusji nad sprawozdaniami. Za wnioskiem opowiedziało się 99 członków Zgromadzenia, 19 było przeciw i 16 wstrzymało się od głosu. Wobec tego zakończono dyskusję nad sprawozdaniami. Po tym zabrali głos członkowie Zarządu i ustosunkowali się do przedstawianych zarzutów. Po tym podjęto głosowania m.in. w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań i udzielenia członkom Zarządu absolutorium. Uchwały zostały przegłosowane. W trakcie głosowań powód J. S. zgłosił sprzeciw z powodu zamknięcia dyskusji. Sprzeciw załączono do protokołu. Następnie podjęto uchwałę w określającą ilość członków Rady Nadzorczej przyjmując dziewięciosobowy skład. Obrady trwały długo, rozpoczęły się o godz. 17 i trwały aż do godziny 1.50 w nocy. W związku z tym wielu członków spółdzielni dobrowolnie opuszczało salę zebrania i nie uczestniczyło w głosowaniach.

W dalszej kolejności zaczęto realizować punkt 19 porządku obrad w tym wyborze członków Rady Nadzorczej. Głosowanie odbywało się w sposób tajny. Głosowanie przeprowadzała Komisja Mandatowo - Skrutacyjna. Z list obecności odczytywano nazwiska członków i po okazaniu mandatu wręczano członkom karty do głosowania na których umieszone były nazwiska kandydatów. Następnie Komisja liczyła głosy. W pierwszym głosowaniu nad wyborem członków Rady Nadzorczej oddano 128 ważnych głosów. Stwierdzono, że na członków Rady Nadzorczej zostali wybrani: J. A. - liczba otrzymanych głosów 84, S. G. - liczba otrzymanych głosów 84, C. K., liczba otrzymanych głosów 79, K. D. - liczba otrzymanych głosów 78, E. D. - liczba otrzymanych głosów 77, M. T. - liczba otrzymanych głosów 76, A. P. - liczba otrzymanych głosów 71. B. K. - liczba otrzymanych głosów 68. W pierwszej turze głosowania nie zostało obsadzone jedno miejsce w składzie Rady Nadzorczej. Do drugiej tury wyborów przeszło dwóch kandydatów: J. de L. i W. G., którzy otrzymali kolejno najwięcej głosów, lecz mniej niż 50%. J. de L. otrzymał 58 głosów, a W. G. otrzymał 55 głosów. Przeprowadzono drugą turę wyborów, również w sposób tajny, wydając członkom Zgromadzenia, po okazaniu mandatu, karty do głosowania na których znajdowały się nazwiska kandydatów. Komisja Mandatowo - Skrutacyjna po podliczeniu głosów stwierdziła, iż oddano 54 ważne głosy przy czym wydanych było 56 kart do głosowania. W. G. otrzymał 33 głosy i on został wybrany na członka Rady Nadzorczej. J. de L. otrzymał 21 głosów. Podjęto uchwałę nr (...)o wyborze dziewięciosobowej Rady Nadzorczej w podanym wyżej składzie. W dalszej kolejności zajmowano się różnymi wnioskami składanymi przez członków Walnego Zgromadzenia. Wnioski poddano pod głosowanie. Powód J. S. złożył również wniosek o niezatwierdzanie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej. Wniosków tych nie poddano pod głosowanie z racji, że we wcześniejszym toku obrad kwestia sprawozdań była już przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia, przy czym sprawozdania zostały w głosowaniu przyjęte. Następnie przewodniczący ogłosił zakończenie obrad. Kilku członków spółdzielni zgłosiło zastrzeżenia do protokołu Walnego Zgromadzenia z dnia 28 czerwca 2011 r. Zastrzeżenia zostały załączone do protokołu.

W rozważaniach prawnych, Sąd Okręgowy uznał, iż w tak ustalonym stanie faktycznym nie można zgodzić się z żadnym z zarzutów podnoszonych przez powodów. W szczególności żaden z nich nie może skutkować nieważnością lub prowadzić do nieistnienia zaskarżonych uchwał.

Postanowienia Statutu nie określają szczególnych regulacji dotyczących głosowania nad wyborem Prezydium. Regulacji takich nie zawierają również przepisy ustawowe. Dopuszczalna jest zatem każda forma głosowania która

pozwała na wyrażenie woli przez Walne Zgromadzenie. Wobec tego zarządzono głosowanie w sposób jawny. Zgodnie z postanowieniami § 36 pkt 4 statutu obliczaniem głosów zajmowała się Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej. Fakt, iż z pośród trzyosobowego składu Komisji obecnych było jedynie dwóch członków - co zostało odnotowane w protokole - nie stanowi żadnego uchybienia. Żaden z przepisów statutowych oraz wydanych na podstawie statutu regulaminów nie wskazuje aby Komisja musiała działać tylko w pełnym składzie a nieobecność jednego z członków mogła skutkować nieważnością działań Komisji. Również fakt, iż pomocy w pracach komisji udzielał jeden z członków Rady Nadzorczej - co zostało odnotowane w protokole - a pomoc ta polegała na zapisywaniu cząstkowych wyników głosowań poddawanych przez dwóch członków Komisji którzy liczyli głosy na sali nie stanowi uchybienia proceduralnego mogącego skutkować stwierdzeniem nieważności względnie nieistnienia zaskarżonych uchwał. Wbrew temu co twierdzą powodowie wyniki głosowań nad poszczególnymi kandydaturami na przewodniczącego Walnego Zgromadzenia nie były podane zbiorczo a na bieżąco po głosowaniu nad poszczególnymi kandydatami. Powodowie nie wskazali wprost, aby podczas głosowania doszło do nieprawidłowości w liczeniu głosów. Nie powołali na taką okoliczność również żadnego dowodu. Jedynie w domyśle powodów sposób procedowania podczas wyborów Przewodniczącego miał wpłynąć na wynik tych wyborów.

Głosowanie nad wyborem przewodniczącego Walnego Zgromadzenia jak również innych członków prezydium jak i pozostałych organów Walnego Zgromadzenia zostały przeprowadzone zgodnie z zapisami ustawowymi i postanowieniami statutu Spółdzielni. Stosownie do treści art. 41 ust 2 ustawy Prawo Spółdzielcze uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, chyba że ustawa lub statut stanowią inaczej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyraźnie wskazano, że „przepis art. 41 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze ma charakter dyspozytywny, dopuszcza bowiem możliwość odstąpienia od wyrażonej w nim zasady, że uchwały walnego zgromadzenia (zgromadzenia przedstawicieli) są podejmowane - w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania (quorum)” (wyrok SN z 25 listopada 2003 roku, II CK 279/02, w Lex nr 602367). Przepis art. 8³ ust 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 119 poz. 1116 z późn. zm.) nie znajduje w przedmiotowym przypadku zastosowania., Przepis ten dotyczy sytuacji gdy Walne Zgromadzenie podzielone było na części i nie wyłącza ogólnej zasady z art. 41 § 2 ustawy Prawo spółdzielcze. Zgodnie z postanowieniami przywołanego art. 41 § 2 zapisy statutu Spółdzielni pozwalały na przeprowadzenie głosowania w formie jaką zastosowano na Walnym Zgromadzeniu w dniu 28 czerwca 2011 roku. Jak stanowi § 37 pkt 1 statutu Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały niezależnie od liczby obecnych na nim członków, jeżeli zostało prawidłowo zwołane. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów za wyjątkiem spraw dla których zastrzeżono większość kwalifikowaną (§ 37 pkt 2 statutu). Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia większości kwalifikowanej nie wymagał. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów uwzględnia się tylko głosy oddane „za” i „przeciw” (§ 37 pkt 5 statutu). Tak wynika z protokołu w głosowaniu nad kandydaturą A. M. oddano 99 głosów w tym 49 „za”, 31 „przeciw” i 19 „wstrzymujących” Zgodnie zatem z zapisami statutu - pozostającymi w zgodzie z regulacją ustawową - A. M. uzyskał wymaganą większość głosów i jego wybór na Przewodniczącego nie może być poczytany jako nieważny.

Odnosnie wskazywanego przez powodów wniosku o odwołanie Przewodniczącego brak jest przesłanek mogących wskazywać, że Walne Zgromadzenie wyrażało wolę zmiany Przewodniczącego. W szczególności brak jest podstawy do przyjęcia, aby taką zmianą mogła mieć istotny wpływ na głosowanie w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej. Jak wynika z protokołu Walnego Zgromadzenia Przewodniczący prowadził obrady zgodnie z zapisami statutu a drobne uchybienia nie miały żadnego wpływu na głosowania w przedmiocie zaskarżonych przez powodów uchwał. Nie można kwestionować zgodności z prawem obrad Walnego Zgromadzenia i podejmowanych na nim uchwał jedynie dlatego, iż w trakcie obrad nie podjęto niektórych wniosków formalnych. Odnosnie wskazywanego przez powodów wniosku powoda J. S. o zarządzenie przerwy dla dokonania przez Zarząd poprawek w porządku obrad, zwrócić należy uwagę, że w przedmiocie porządku obrad toczyła się dyskusja w trakcie której zgłaszano wnioski o zmianę porządku obrad. Ostatecznie aż 127 członków przy jedynie jednym głosie przeciwnym opowiedziało się za zamknięciem dyskusji nad porządkiem obrad. Poddano pod głosowanie wszystkie poza jednym wnioski o zmianę porządku obrad i porządek ten został zmieniony zgodnie z wolą Walnego Zgromadzenia. Zdaniem Sądu Okręgowego pominięcie wniosku w przedmiocie przesunięcia jednego z punktów porządku obrad istotnie stanowi uchybienie formalne w procedowaniu

Walnego Zgromadzenia jednakże jak wynika z protokołu Walnego Zgromadzenia wynikało to raczej z przeoczenia niż złej woli przewodniczącego. Niemniej jednak zmieniony porządek obrad został przyjęty zgodnie z zapisami § 36a pkt. 2 statutu. Dalej Sąd Okręgowy zważył, iż brak uzasadnienia w protokole wniosku o zamknięcie dyskusji nie stanowi uchybienia mogącego skutkować nieważnością względnie nieistnieniem zaskarżonych uchwał. Dyskusja nad sprawozdaniami poszczególnych organów spółdzielni zgodnie z porządkiem obrad odbyła się. Członkowie Zgromadzenia mieli możliwość zgłaszania uwag. Wobec przedłużającej się dyskusji Walne Zgromadzenie mogło podjąć decyzję o jej zakończeniu. Nie można zatem przypisać Przewodniczącemu zarzutu, aby poddając wniosek o zamknięcie dyskusji pod głosowanie - nawet jeżeli wniosek taki został złożony bez uzasadnienia - działał wbrew woli członków Walnego Zgromadzenia. Następnie Przewodniczący w pełni zasadnie po podjęciu uchwały o zamknięciu dyskusji udzielił głosu przedstawicielowi Zarządu i przedstawicielowi (...) Związku Rewizyjnego. Głos ten dotyczył odniesienia się do podnoszonych w ramach dyskusji uwag i zarzutów. Udzielenie i zabranie głosu przez powyższych wskazanych przedstawicieli nie wymagało ujęcia w porządku obrad i było zgodne z tym porządkiem mieszczącym się w zakresie punktu 16. Fakt, iż wcześniej podjęto uchwałę o zamknięciu dyskusji a głos przedstawiciele zabrali dopiero po podjęciu uchwały nie narusza porządku obrad.

Zgodnie z zapisami § 36c pkt 1 za zgodą większości obecnych członków Walnego Zgromadzenia dyskusja może być prowadzona łącznie nad kilkoma punktami porządku obrad. Taka dyskusja została przewidziana w punkcie 16 przyjętego uchwałą nr (...)porządku obrad. Walne Zgromadzenie wyraziło zatem zgodę na przeprowadzenie łącznej dyskusji. Również głosowanie nad absolutorium dla Zarządu odbyło się zgodnie z zapisami statutu i przyjętym porządkiem obrad. Głosowanie to było poprzedzone informacją o realizacji zaleceń polustracyjnych, co miało miejsce podczas realizacji punktu 15 porządku obrad i zostało odnotowane w protokole Walnego Zgromadzenia. Podkreślić należy, że gdyby członkowie spółdzielni popierali stanowisko powoda to nie głosowaliby za zamknięciem dyskusji i nie przyjęliby porządku obrad w takim ostatecznym kształcie.

Końcowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na sposób przeprowadzenia wyborów członków Rady Nadzorczej. Wedle protokołu Walnego Zgromadzenia na obrady przybyło 176 członków. Zgodnie z listami obecności wydano taką liczbę mandatów. Nie wszyscy jednakże członkowie brali udział w poszczególnych głosowaniach. Z przebiegu obrad wyraźnie wynika, iż z czasem ich trwania coraz bardziej zmniejszała się liczba członków biorących udział w Zgromadzeniu. Fakt, iż część członków nie brała udziału we wszystkich głosowaniach w żaden sposób nie narusza postanowień statutu i przepisów ustawowych z zakresu prawa spółdzielczego. Głosowanie nad wyborem członków Rady Nadzorczej odbyło się zgodnie z zapisami statutowymi. Wybory przeprowadzała Komisja Mandatowo - Skrutacyjna przy zastosowaniu karty wyborczej z umieszczonymi na niej nazwiskami kandydatów (§ 36f statutu). Jak wynika z protokołu Walnego Zgromadzenia karty były wydawane po sprawdzeniu mandatu poszczególnych członków na liście a wydanie każdej karty zostało odznaczone parafką na liście. Wybory członków Rady Nadzorczej przeprowadza się wedle ogólnej reguły głosowania określonej w statucie. Zgodnie z § 37 pkt 1 statutu Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały niezależnie od liczby obecnych na nim członków jeżeli zostało prawidłowo zwołane. „Uchwały zapadają zwykłą większością głosów za wyjątkiem spraw dla których zastrzeżono większość kwalifikowaną (§ 37 pkt 2 statutu). Wybór członków Rady Nadzorczej większości kwalifikowanej nie wymagał. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów uwzględnia się tylko głosy oddane za" i „przeciw (§ 37 pkt 5 statutu). Takie zapisy statutu nie naruszają reguł ustawowych a mianowicie art. 42 § 2 ustawy prawo spółdzielcze jak również art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych na który to przepis powołują się powodowie, a który nie znajduje w przedmiotowym przypadku zastosowania. Każdy z wybranych kandydatów uzyskał wymaganą większość ważnie oddanych głosów, W pierwszej turze głosowania oddano 128 ważnie oddanych głosów a zatem wymagana większość wynosiła 65 głosów. Wobec nie obsadzenia jednego miejsca w Radzie Nadzorczej zgodnie z § 36f pkt 6 statutu zarządzono drugą turę wyborów w której wzięli udział dwaj kandydaci którzy uzyskali największą liczbę głosów poniżej wymaganej większości. W drugiej turze oddano 54 ważne głosy z czego 33 głosy otrzymane przez kandydata W. G. wystarczały do wybrania go dziewiątym członkiem Rady Nadzorczej. Jak wskazano już powyżej przepisy ustawowe jak również zapisy statutu Spółdzielni nie wymagają, aby w wyborach członków Rady Nadzorczej spełnione zostało określone quorum. Malejąca z czasem trwania obrad liczba członków Walnego Zgromadzenia, która brała udział w głosowaniach wyraźnie korelowała z późną wieczorną porą. Obrady zakończyły się około godziny 1.50 w nocy. Powodowie nie przedstawili żadnego dowodu

mogącego wskazywać, iż podczas tych wyborów, a w konsekwencją podjęcia uchwały nr 10/2011 o wyborze członków Rady Nadzorczej doszło do nieprawidłowości mogących skutkować nieważnością względnie nieistnieniem tej uchwały. Kandydujący na członków Rady Nadzorczej powodowie uzyskali w pierwszej turze głosowania znacznie mniejsze ilości głosów od pułapu wymaganego do wejścia do drugiej tury. Powód J. S. uzyskał 46 głosów a powód K. N. 44 głosy podczas gdy przejście do drugiej tury wymagało min. 55 głosów. Brak jest przesłanek do twierdzenia, aby w pięcioosobowej Komisji Mandatowo - Skrutacyjnej której członkowie zostali wybrani przez Walne Zgromadzenie doszło do nieprawidłowości w przeprowadzeniu głosowania na skalę która tak znacząco zaniżałaby wyniki uzyskane przez powodów. Na taką okoliczność powodowie nie przedstawili żadnego dowodu. Również brak jest podstaw do przyjęcia, aby sposób prowadzenia obrad Walnego Zgromadzenia i przyjęty porządek obrad miał przełożenie na wynik wyborczy uzyskany przez powodów. Na marginesie zwrócić należy uwagę, że nawet „przeprowadzenie głosowania w sposób niezgodny z postanowieniami statutu mogłoby usprawiedliwiać uchylenie podjętej w takim głosowaniu uchwały tylko wówczas, gdyby wykazano, a co najmniej uprawdopodobniono w sposób przekonujący, że w razie zarządzenia głosowania w sposób zgodny ze statutem, jego wynik byłby inny w sensie korzystnym dla skarżącego" (por. wyrok Sądu Apel. we W. z dnia 4 grudnia 2009r., I ACa 1052/09 w Lex nr 621812).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy powództwo oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego oraz naruszenie prawa procesowego poprzez:

- błędne zastosowanie wykładni prawnej wynikającej z zapisu art. 8³.ust 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz oparcie wyroku, głównie na przepisach ustawy Prawa spółdzielczego i Statutu, a także na wyroku SN z 2003 roku, a więc sprzed nowelizacji ustaw o spółdzielczości;

- błędne ustalenie stanu faktycznego w zakresie działania Komisji Rewizyjnej RN przy liczeniu głosów na Walnym Zgromadzeniu;

- niedopuszczenie do działania podmiotu procesowego na ostatniej rozprawie w dniu 14 czerwca 2012r., kiedy to Sąd po wręczeniu pisma procesowego od pozwanej, nie zgodził się na odroczenie rozprawy w celu zajęcia stanowiska przez powodów (wyznaczając 10 minut czasu na tę czynność). Tym samym pozbawiono także powodów przedstawienia tych dowodów w sprawie,

- odrzucenia dowodu z utrwalonego na taśmie przebiegu Walnego Zgromadzenia w dniu 28 czerwca 2011 r. bez uzasadnienia Sądu w tg sprawie, podobnie jak brak oparcia wyroku o zgłoszone przez członków i przyjęte przez Spółdzielnię zastrzeżenia do protokołu WZ,

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, w dwóch przypadkach tj.: przy ustalaniu ważności liczenia głosów przez Komisję Rewizyjną, oraz poprzez ustalenie, że w trakcie wydawania kart do głosowania w celu wyboru Rady Nadzorczej, dokonywano sprawdzenia mandatu poszczególnych członków,

- naruszenie zasady równowagi procesową poprzez: uniemożliwienie powodom poznania stanowiska strony pozwanej i przygotowania się na rozprawę na dzień 26 stycznia 2012r. uniemożliwienia ustosunkowania się do pisma procesowego pozwanej z dnia 23 maja 2012 roku, a także wezwanie do przesłuchania w charakterze strony tylko powodów (przy stawiennictwie obowiązkowym), co naruszało Art.302 kpc., a zarazem jest niezgodne z zapisem protokołu rozprawy z dnia 14 czerwca 2012r. (strona 2 - gdzie mowa o dopuszczeniu dowodu z przesłuchania stron),

- inne uchybienia, o których świadczą zgłaszane poprawki i uzupełnienia do protokołów rozpraw, jak również pismo do Przewodniczącego Wydziału, a także wnioski o wyłączenie Sędziego od prowadzenia sprawy,

- pouczenie o możliwości składania zastrzeżeń do protokołu zostało udzielone przez Sąd dopiero na ostatniej rozprawie tj. 14 czerwca 2012., z czego powodowie wtedy skorzystali.

Wskazując na powyższe powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz powodów kosztów sądowych w postaci opłaty sądowej za dwie instancje oraz innych wydatków w kwocie 450 zł jako kosztów dojazdu, opłat pocztowych, konsultacji prawnych.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz obciążenie powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powodów jest niezasadna.

Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny został przyjęty za własny przez Sąd Apelacyjny gdyż wyprowadzony został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom z art. 233 § 1 k.p.c. W szczególności podkreślić należy to, że w swych ustaleniach Sąd Okręgowy oparł się na dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, wyprowadził z nich wnioski logicznie poprawne oraz odpowiadające aktualnym poglądom na sądowe stosowanie prawa. Całość ustaleń wynika z dokumentów, których wiarygodność i pochodzenie nie została skutecznie podważona przez żadną ze stron.

Powodowie mimo ciężącego na nich obowiązku wynikającego z art. 6 k.c. udowodnienia faktów z których wywodzą skutki prawne, ograniczyli się do składania pism procesowych, cofnęli wnioski o przesłuchanie świadków zawnioskowanych w pozwie, a ostatecznie zrezygnowali ze złożenia zeznań w charakterze strony, o czym będzie jeszcze mowa później.

Niewątpliwie w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać bowiem należy, że przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów polega na tym, że sąd z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów przyjął za wiarygodny określony dowód lub też odmówił wiarygodności konkretnemu dowodowi. Strona, która podnosi taki zarzut, musi przy tym wykazać, o jaki konkretnie dowód chodzi i na czym polega przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 r., V CK 332/05 Legalis).

Zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału nie stanowi o naruszeniu art. 233 § 1 k. p. c.. Naruszeniem tego przepisu nie jest także pominięcie przez sąd przy wyrokowaniu określonej okoliczności faktycznej, nawet jeżeli strona uważa ją za okoliczność istotną dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00 Legalis).

Reasumując stwierdzić należy, że skuteczne przedstawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98; z 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000, nr 10, poz. 189 i z 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000, nr 19, poz.732).

W kontekście powyższego nie może budzić wątpliwości, że powodowie nie zdołali podnieść skutecznie w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Z uwagi na charakter zarzutów podniesionych w apelacji a dotyczących naruszenia prawa procesowego istotny jest przebieg ostatniej rozprawy przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy, która odbyła się 14 czerwca 2012 r.. Mianowicie w początkowym okresie jej trwania powodowie pouczeni zostali o możliwości złożenia zastrzeżeń do protokołu co do uchybień proceduralnych sądu.

Korzystając z tego pouczenia powodowie zgłosili zastrzeżenia co do protokołu rozprawy z dnia 8 marca 2012 r. a następnie Sąd przedstawił pismo procesowe strony pozwanej z daty wpływu 6 czerwiec 2012 r. W reakcji powodowie wnieśli o zakreślenie im 10 dniowego terminu do ustosunkowania się do tego pisma albowiem występują bez pełnomocnika, a ponadto strona pozwana kiedy otrzymała ich pismo miała zakreślony termin do ustosunkowania się do jego treści. Sąd zarządził 10 minutową przerwę celem zapoznania się powodów z treścią pisma pozwanej.

Po przerwie powodowie zgłosili zastrzeżenie, że zarządzono jedynie przerwę a w podobnej sytuacji strona pozwana otrzymała 10 dniowy termin do zajęcia stanowiska w związku z czym zachodzi nierównowaga stron. Powodowie wnieśli też o odroczenie rozprawy lub zarządzenie dłuższej przerwy na konsultacje z prawnikiem.

Sąd oddalił wniosek powodów i dopuścił dowód z przesłuchania stron. Po czym powód J. S. wniósł o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony tj. członka Zarządu Spółdzielni S. M. – Prezesa Zarządu dla równowagi stron oraz o „dołączenie do postępowania sądowego nagrania z przebiegu Walnego Zgromadzenia na okoliczność przyjęcia porządku walnego zgromadzenia jak również wyboru członków rady, bo była mowa o tajności a takiej tajności nie było.”

Dopuszczeniu tych dowodów sprzeciwił się pełnomocnik strony pozwanej, który zarzucił brak sprecyzowania tezy dowodowej. Ponadto dodał, że dowód z nagrań nic nie wniesie nowego do sprawy albowiem spór dotyczy prawidłowości liczenia głosów w szczególności większości zwykłej, gdyż w tym różnią się strony co do interpretacji przepisów. Podniósł także, że to czy członkowie spółdzielni wychodzili z sali i co konkretnie robili nie ma znaczenia gdyż istotne są wyniki głosowania zawarte w protokołach. Pełnomocnik pozwanej Spółdzielni oświadczył ponadto, że nie zgłasza osoby, która miałaby być przesłuchana w charakterze strony pozwanej i takiego wniosku nie zgłasza.

Wobec powyższego Sąd postanowił oddalić wniosek dowodowy strony powodowej zgłoszony jak wyżej.

Po wydaniu tego postanowienia Sąd pouczył powodów o treści art. 229, 230, 231, 232 oraz 3 k.p.c. w związku z faktem, że powód J. S. oświadczył, iż nie wie czy chce być przesłuchany i musi się nad tym zastanowić skoro nie będzie NIK przesłuchiwany za stronę pozwaną.

Po tym pouczeniu najpierw powód K. N. zrezygnował z przesłuchania a następnie powód J. S. oświadczył, że rezygnuje z przesłuchania jego osoby, skoro zostały odrzucone wszystkie jego wnioski, a także nie będzie słuchana żadna osoba ze strony pozwanej.

Wobec powyższego Sąd odstąpił od przesłuchania stojących powodów i Przewodniczący stwierdził przeprowadzenie postępowania dowodowego, po czym udzielił głosu stronom, zamknął rozprawę i ogłosił wyrok.

Z powyższego wynika, że wnioski zgłoszone przez powoda J. S. na tej rozprawie, a dotyczące przesłuchania S. M. – Prezesa Zarządu pozwanej oraz z nagrania przebiegu Walnego Zgromadzenia zostały oddalone, zaś wcześniejsze postanowienie o dopuszczeniu dowodu z przesłuchania stron zostało zmienione przez odstąpienie od przesłuchania powodów. Mimo pouczenia o możliwości składania zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. po decyzjach tych powodowie w żaden sposób nie zareagowali choć obecnie kwestionują te decyzje i podnoszą w związku z nimi szereg zarzutów.

Zgodnie z art. 162 k.p.c. strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były na nim obecne - na najbliższym posiedzeniu, zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu, przy czym strona, która zastrzeżenia nie zgłosiła, traci prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Przepis ten przewiduje więc prekluzję zarzutów dotyczących niektórych naruszeń prawa procesowego. Skutkiem ich niepodniesienia przez stronę, w sposób wskazany w przepisie, jest utrata możliwości powoływania się na nie w dalszym toku postępowania, a więc także w postępowaniu wywołanym wniesieniem apelacji oraz w postępowaniu ze skargi kasacyjnej, chyba że zachodzą przypadki, o których mowa w art. 162 zdanie drugie in fine k.p.c.

Należy podkreślić, że przepis art. 162 k.p.c. stanowi ważną normę procesową, pełniącą w praktyce dwojaką funkcję. Po pierwsze, mobilizuje strony do możliwie szybkiego zwracania sądowi uwagi na popełnione uchybienia procesowe, co w większym stopniu pozwala na ich usunięcie oraz przeprowadzenie postępowania w sposób prawidłowy. Po drugie, dyscyplinuje strony do niezwłocznego zgłaszania sądowi dostrzeżonych uchybień. Aby jednak przepis ten był

skuteczny i prowadził do rzeczywistej realizacji założonych w nim celów, musi przewidywać rygor utraty możliwości powoływania się w dalszym toku postępowania na wskazane w nim zarzuty. W przeciwnym wypadku strony pozostawiałyby sobie możliwość ich podniesienia np. dopiero w apelacji, mogąc w sposób zamierzony (o ile pozostaje to w ich interesie) przedłużać tok postępowania sądowego. Analizowana norma prawna w znacznym stopniu ogranicza możliwość takiego postępowania. Przepis ten zapewnia stronie respektowanie jej praw procesowych, a jednocześnie zabezpiecza prawidłowy tok procesu. Leży to w interesie samej strony. Wprowadzony rygor prekluzji - powodujący utratę zarzutów - sprzyja pobudzaniu inicjatywy stron i zmierza do zwiększenia efektywności oraz przyśpieszenia ostatecznego zakończenia sprawy. Ustawa wyklucza takie postępowanie strony, z którego wynika, że godzi się ona z decyzją sądu orzekającego i nie podejmuje czynności określonych w art. 162 k. p. c., a następnie wykazuje wadliwość tej decyzji.

Aktualnie podnoszone zarzuty, a dotyczące decyzji Sądu Okręgowego co do oddalenia wniosku o dopuszczenie dowodu z nagrania oraz o odstąpieniu od przesłuchania powodów należy więc ocenić pod kątem ich dopuszczalności w świetle art. 162 k.p.c. I tu niewątpliwie trafne będzie stwierdzenie, że zarzuty te są spóźnione. Poza tym w ocenie Sądu Apelacyjnego są one także nieuzasadnione. Mianowicie prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił przebieg Walnego Zgromadzenia odbytego w dniu 28 czerwca 2011 r. w oparciu o dokumenty złożone przez strony i słusznie nie uwzględnił wniosku powoda J. S. o „dołączenie do postępowania sądowego nagrania z przebiegu Walnego Zgromadzenia”. Jak wyjaśniono na rozprawie było to tylko nagranie dźwięku więc identyfikacja osób i poznanie przebiegu obrad byłaby nadwyrząd trudna jeśli nie niemożliwa. Poza tym teza dowodowa była wyjątkowo ogólnikowa i przy braku podważenia prawdziwości protokołów z przebiegu Walnego Zgromadzenia nie prowadziła do wyjaśnienia istotnego w sprawie zagadnienia, które dotyczy samego pojęcia większości i sposobu liczenia głosów. Nie ma też żadnych nieprawidłowości w zakresie decyzji Sądu Okręgowego co do przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Strona pozwana sama zrezygnowała z przesłuchania osoby wchodzącej w skład organu uprawnionego do jej reprezentowania w związku z czym Sąd zgodnie z art. 302 § 1 k.p.c. mógł ocenić czy przesłuchać tylko jedną ze stron. To powodowie zrezygnowali ze składania zeznań czym pozbawili się możliwości przedstawienia przebiegu Zgromadzenia i nieprawidłowości które ich zdaniem wystąpiły przy podejmowaniu zaskarżonych uchwał.

Wyraźnie trzeba więc powiedzieć, że w przedmiotowej sprawie strony dobrowolnie zrezygnowały ze składania zeznań i w tej sytuacji nie może być mowy o naruszeniu zasady wysłuchania stron (*audiatur et altera pars*), która stanowi istotną gwarancję zasady równouprawnienia stron.

Także zarzuty powodów dotyczące naruszenia zasady równowagi procesowej poprzez uniemożliwienie im poznania stanowiska strony pozwanej i przygotowania się na rozprawę na dzień 26 stycznia 2012r., uniemożliwienia ustosunkowania się do pisma procesowego pozwanej z dnia 23 maja 2012 roku, nie zasługują na uwzględnienie. Jeśli chodzi o rozprawę, która odbyła się 26 stycznia 2012 r. to trudno dopatrzeć się tego na czym miałyby polegać utrudnienia powodom przygotowania się do niej. Odpowiedź na pozew powodowie otrzymali z początkiem października 2011 r. po czym złożyli dwa pisma procesowe, które do Sądu wpłynęły 14 października i 10 listopada 2011 r. dotyczyły one zmiany i modyfikacji żądania pozwu. Na rozprawie tej pełnomocnik pozwanej oświadczył, że nie otrzymał drugiego z tych pism. Po złożeniu przez powodów oraz pełnomocnika pozwanej Spółdzielni obszernych oświadczeń oraz dopuszczeniu dowodu z dokumentów pełnomocnik pozwanej wniósł o zakreślenie 10 dniowego terminu do ustosunkowania się do pisma powodów. Wniosek ten został uwzględniony i rozprawa uległa odroczeniu. Do odroczenia rozprawy nie doszło natomiast w dniu 14 czerwca 2012 r. kiedy to powodom doręczono pismo pozwanej z daty 23 maja 2012 r., które do Sądu wpłynęło w dniu 6 czerwca 2012 r. Nie można w tym, tak jak twierdzą powodowie, upatrywać nierównego traktowania stron. Sytuacja dotycząca rozprawy z 26 stycznia 2012 r. nie jest bowiem porównywalna z sytuacją z rozprawy z 14 czerwca 2012 r. Pierwsza była pierwszym posiedzeniem jawnym w sprawie i należało podjąć decyzje co do dalszego toku postępowania w czym pomogły zaprezentowane przez strony stanowiska. Jednakże pismo powodów doręczone wówczas pełnomocnikowi strony pozwanej zawierało zmodyfikowane żądanie pozwu co z uwagi na charakter pisma wymagało zajęcia stanowiska przez stronę przeciwną. Natomiast pismo doręczone powodom na rozprawie w dniu 14 czerwca 2012 r. było jednostronicowym stanowiskiem pozwanej Spółdzielni będącym odpowiedzią na pismo powodów z 8 marca 2012 r. Nie zawierało ono nowych

okoliczności ani też zarzutów, a ze względu na swą zwięzłość nie wymagało znacznego czasu na zapoznanie się z nim. Słusznie więc Przewodniczący zarządził przerwę by umożliwić powodom zapoznanie się z jego treścią. Wyraźnie trzeba też podkreślić, że nie każde pismo procesowe zawiera istotne treści, powodujące konieczność odroczenia rozprawy. Niewątpliwie taka sytuacja nie miała miejsca na rozprawie w dniu 14 czerwca 2012 r. i nie doszło do pozbawienia powodów możliwości obrony swych interesów.

Przechodząc do oceny podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego, uznać należy, że także te wyartykułowane przez skarżących są bezpodstawne.

W świetle art. 42 prawa spółdzielczego zaskarżenie uchwał jest możliwe za pomocą trzech odrębnych środków prawnych – powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, powództwa o uchylenie uchwały oraz powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały, przy czym zasadność skorzystania z każdego z tych środków wymaga spełnienia odmiennych przesłanek. W przypadku żądania stwierdzenia nieważności uchwały jest to sprzeczność z ustawą (art. 42 § 2 prawa spółdzielczego), w przypadku uchylenia uchwały jest to sprzeczność z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzenie w interesy spółdzielni albo pokrzywdzenie członka spółdzielni (art. 42 § 3 prawa spółdzielczego). Z kolei w przypadku żądania ustalenia nieistnienia uchwały na podstawie art. 42 § 9 prawa spółdzielczego w związku z art. 189 k.p.c. chodzi o tak rażące uchybienia w procesie podjęcia uchwały, że nieprawidłowości w zwołaniu lub w procedowaniu określonych organów wykluczają możliwość stwierdzenia, że wyraziły one wolę jako ten właśnie organ. W niniejszej sprawie powodowie domagali się stwierdzenia nieważności względnie nieistnienia dwóch uchwał podjętych na Walnym Zgromadzeniu w dniu 28 czerwca 2011 r.. Nie zdołali jednak wykazać by doszło do ich podjęcia w okolicznościach, które wykluczają stwierdzenie, że zostały one podjęte przez uprawniony organ lub by nie była to wola tego organu. Na takie okoliczności brak nie tylko dowodów ale też twierdzeń samych powodów. Nie doszło też do ich podjęcia w sposób sprzeczny z ustawą lub statutem. Tu wypada wyjaśnić, że według utrwalonego w judykaturze poglądu, przepis art. 41 § 2 prawa spółdzielczego ma charakter dyspozytywny. Dopuszcza bowiem możliwość odstąpienia od wyrażonej w nim zasady, że uchwały walnego zgromadzenia podejmowane są w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania (quorum). Takiemu stanowisku dał wyraz Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 1995 r., III CZP 62/95 (OSNC 1995, nr 10, poz. 141), oraz między innymi w wyrokach z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 279/02 (Lex nr 602367) i z dnia 21 grudnia 2004 r., I CK 473/04 (Lex nr 194138). W motywach wskazanej wyżej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, że statut spółdzielni jest umową, w której zgodnie z art. 353¹ k.c. strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie oraz zasadom współzycia społecznego. Z tego względu ustawodawca pozostawił uregulowaniom statutowym liczne istotne kwestie dla działalności spółdzielni - w tym także wymaganego quorum uprawnionych do głosowania i sposobu podejmowania uchwał (art. 5 § 1 pkt 6 prawa spółdzielczego). Co więcej w judykaturze przeważa stanowisko, że statut jest szczególnym rodzajem umowy, a jego postanowienia stanowią umownie wprowadzone normy obowiązujące spółdzielców i spółdzielnię, czego konsekwencją jest to, iż instytucjonalnie jest on związany z reżimem cywilnych czynności prawnych (np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1989 r., III CZP 34/89, OSNA-PiUS 1990/6/80; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1999 r., I CKN 1088/97, OSNC 1999/11/193 czy wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 2003 r., V CK 117/02, niepubl.). W konsekwencji jego postanowienia powinny być tłumaczone według dyrektyw wynikających z art. 65 k.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1989 r., III CZP 34/89, OSNAPIUS 1990, nr 6, poz. 80 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1999 r., I CKN 1088/97, OSNC 1999, nr 11, poz. 193).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy uznać należy, że postanowienia statutu są prawem wiążącym w pozwanej spółdzielni. Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący wskazał, iż nie doszło do naruszenia norm statutowych. Wyboru Rady Nadzorczej dokonano bowiem w oparciu o przepisy statutu spółdzielni, które podobnie jak przepisy ustawowe nie wymagają aby w wyborach członków Rady Nadzorczej spełnione zostało określone quorum. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie w jakim wskazuje na okoliczność, iż każdy z wybranych kandydatów uzyskał wymaganą większość ważnie oddanych głosów. Natomiast powodowie, na których zgodnie z art. 6 k. c. ciążył ciężar dowodu, nie zaoferowali Sądowi żadnych dowodów, które wskazywałyby na jakiegokolwiek okoliczności mogące skutkować nieważnością bądź nieistnieniem uchwały nr 10/2011 o wyborze członków Rady Nadzorczej.

Zasadnie też Sąd Okręgowy przyjął, że przepis art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Artykuł 8³ ust. 1 w.w. ustawy stanowi, że walne zgromadzenie spółdzielni mieszkaniowej nie może być zastąpione przez zebranie przedstawicieli, jeżeli statut tak stanowi, w przypadku gdy liczba członków spółdzielni mieszkaniowej przekracza 500, walne zgromadzenie może być podzielone na części. Nie wykazano w toku procesu by liczba członków w pozwanej Spółdzielni przekraczała 500 a statut niewątpliwie nie przewiduje by walne zgromadzenie było podzielone na części. To oznacza, że nie może mieć zastosowania sposób głosowania przewidziany w art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, już w pierwszym zdaniu mówi: „uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia...”. Jak już powiedziano walne zgromadzenie pozwanej nie jest podzielone na części i z tej oczywistej przyczyny nie można liczyć głosów oddanych w głosowaniu w sposób przewidziany tym przepisem.

Z uwagi na powyższe, wobec braku podstaw do uwzględnienia postulatów skarżących, orzeczono jak w punkcie I sentencji na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 98 k.p.c., iż strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Mając na uwadze wynik procesu należało zasądzić od każdego z powodów na rzecz strony pozwanej kwoty po 135 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, na które złożyło się wynagrodzenie reprezentującego stronę pozwaną pełnomocnika ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.